T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/416
KARAR NO : 2024/536
KARAR TR : 02/12/2024

ÖZET: 1977 - 1998 yılları arasında bir kamu iktisadi kuruluşu olan Petrol Ofisi Bölge Müdürlüğünde sözleşmeli kamu görevlisi statüsünde, müdür unvanıyla çalışmış olan davacı tarafından, konut edindirme yardımı kesintilerinden dolayı ödenmeyen tutarın tahsili istemiyle, özelleştirildikten sonra özel hukuk tüzel kişisi Petrol Ofisi A.Ş. aleyhine açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : ****
Vekili : ****
Davalı : Petrol Ofisi A.Ş.
Vekili : ****, ****

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin 1977 - 1998 yılları arasında bir kamu iktisadi kuruluşu olan Petrol Ofisi Bölge Müdürlüğünde kamu görevlisi statüsünde müdür unvanıyla çalıştığını ve emekliye ayrıldığını, maaşından konut edindirme yardımı amacıyla belirli miktarlarda kesintinin yapıldığını, bu kesintiden dolayı toplam 2.922 TL anapara ödenmesi gerekirken sadece 447,94 TL ödenip geri kalanının ödenmediğini belirterek, ödenmesi gereken cari bakiyenin faiziyle birlikte iadesi istemiyle Petrol Ofisi A.Ş., Tasfiye Halinde Emlak Bankası A.Ş. ve Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı aleyhine idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. İstanbul 3. İdare Mahkemesi 13/03/2015 tarih ve E.2013/2648 sayılı hasım düzeltme ara kararı ile, davalılardan T.H. Emlak Bankası A.Ş. ile Sosyal Güvenlik Kurumunu hasım mevkiinden çıkartarak yargılamanın devamına ve Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.'ye davanın ihbarına karar vermiştir.

3. **İstanbul 3. İdare Mahkemesi 18/03/2015 tarih ve E.2013/2648, K.2015/482 sayılı kararı** ile, uyuşmazlıkta adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle, davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karara davacı tarafça yapılan itiraz İstanbul Bölge İdare Mahkemesi (Kapatılan) 4. Kurulun 05/11/2015 tarih ve E.2015/16594, K.2015/20896 sayılı kararı ile reddedilmiş ve karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısımı şöyledir:

> *"... Dava dosyasının incelenmesinden;1977-1998 yılları arasında Petrol Ofisi A.Ş. Genel Müdürlüğü bünyesinde çalıştıktan sonra, 1998 yılında emekli olan davacıdan kesildiği iddia edilen konut edindirme yardımı ödemelerinin kendisine eksik ödenmesi nedeniyle mahrum kaldığı miktarın faizi ile birlikte ödenmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.*
>
> *Petrol Ofisi A.Ş. hisselerinin tamamı hazineye ait bulunmakta iken 2000 yılında yapılan ihale üzerine alınan karar uyarınca özelleştirildiği ve son durum itibariyle özel hukuk hükümlerine tabi bir anonim şirket olup,anılan şirket için kamu kurum ve kuruluşlarına uygulanan mevzuatın uygulanmasına son verilmiş bulunmaktadır.*
>
> *Yukarıda yer vermiş olduğumuz mevzuat hükümlerine göre Petrol Ofisi A.Ş.ninözel hukuk hükümlerine tabi bir anonim şirket olması ve özel hukuk tüzel kişisi olduğundan idari davaya konu edilebilecek bir idari işlem veya eylem tesis etmesi söz konusu olamayacağından anılan şirkete karşı açılacak davalarda görevli yargı yeri adli yargı olup uyuşmazlığın adli yargı tarafından çözümlenmesi gerekmektedir. ..."*

3. Davacı vekili bu kez, aynı istemle Petrol Ofisi A.Ş.'ye karşı adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. İstanbul 28. İş Mahkemesi 20/11/2019 tarih ve E.2017/156, K.2019/534 sayılı kararı ile, zaman aşımı gerekçesiyle davanın reddine karar vermiş, bu karara karşı davacı tarafça yapılan istinaf başvurusu İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 41. Hukuk Dairesinin 05/04/2023 tarih ve E.2020/839, K.2023/491 sayılı kararı ile, görevli yargı yerinin

idari yargı olması gerekçesiyle kabul edilmiş, istinafa konu karar kaldırılarak mahkemesine gönderilmiştir.

5. **İstanbul 28. İş Mahkemesi 07/06/2023 tarih ve E.2023/290, K.2023/244 sayılı kararı**ile, davanın çözümünde uyuşmazlığın çözüm yerinin idari yargı olduğu gerekçesiyle, yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir. Kararın gerekçe kısmında, her ne kadar uyuşmazlığın esasının *"tasarrufu teşvik alacağı"* olduğu görülmüş ise de, bunun sehven yazıldığı görülmüştür. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Taraflar arasındaki uyuşmazlık, davacının talep ettiği tasarrufu teşvik alacağı davasında mahkemenin görevli olup olmadığı noktasında toplanmaktadır.*
>
> *Resmi Gazete'nin 14/10/2011 gün ve 28084 mükerrer sayısında yayımlanan Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 20/12/2010 tarih ve 156-328 sayılı kararında ve yine 14.07.2014 tarih 2014/779 - 829 sayılı, 29.04.2019 tarih 2019/165 - 2019/278 sayılı kararlarında, Yargıtay 9. Hukuk Dairesi 2012/15832 - 2014/18609 K. Sayılı kararında da belirtildiği üzere, tasarrufu teşvik fonu için yapılan kesintilerin ilgililerin iradeleri dışında, idarenin kamu gücü kullanılarak yapılması, konunun kamu hukuku alanına ilişkin olması gözetildiğinde, tasarruf kesintisi, kurum katkısı ve nemaların tahsili istemiyle anılan idarelere karşı açılan davaların görüm ve çözümünde idari yargı yeri görevlidir. Görev hususu dava şartlarından olup, yargılamanın her aşamasında mahkemece re'sen dikkate alınmalıdır.*
>
> *Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 16.01.2013 tarihli 2012/22-1657 Esas ve 2013/1 Karar sayılı ilamı da bu yöndedir.*
>
> *Açıklanan nedenler İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 41.H.D nin 2020/839 Esas 2023/491K sayılı ortadan kaldırma karar ilamında belirttiği gerekçelerde davacının davasının 2577 sayılı Yasanın 2. maddesi uyarınca adli yargının görevi dışında kaldığı idari yargıda görülmesi gerektiği anlaşılmakla Davanın Usulden Reddine karar verilerek. ..."*

6. Davacı vekilinin 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesine göre doğduğunu öne sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvurması üzerine, İstanbul 28. İş Mahkemesince, adli ve idari yargı dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

7. 5664 sayılı Konut Edindirme Yardımı Hak Sahiplerine Ödeme Yapılmasına Dair Kanun'un *"Amaç ve Kapsam"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

> *"Bu Kanunun amacı, mülga 3320 sayılı Memurlar ve İşçiler ile Bunların Emeklilerine Konut Edindirme Yardımı Yapılması Hakkında Kanun uyarınca hak sahibi olanlara nakit veya hisse senedi olarak ödeme yapılmasına ilişkin usûl ve esasları düzenlemektir."*

8. 5664 sayılı Kanun'un *"Tanımlar"* başlıklı 2. maddesinin (c) bendi şöyledir:

> *"c) Hak sahibi: Mülga 3320 sayılı Memurlar ve İşçiler ile Bunların Emeklilerine Konut Edindirme Yardımı Yapılması Hakkında Kanun uyarınca; 1/1/1987 ilâ 31/12/1995 tarihleri arasında adlarına konut edindirme yardımı yatırılan ve yardım tutarları gerekli bildirimler yapılarak Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi hesaplarına intikal etmiş olan kişiler veya bunların kanunî mirasçıları ile 1/1/1987 ilâ 31/12/1995 tarihleri arasında adlarına düzenlenen bildirim formu, konut edindirme yardımı hesaplarını tahakkuk ettirmek ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketine devretmekle yükümlü kurum ve kuruluşlara verilmiş ve yardım tutarı tahsil edilmiş, ancak Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi hesaplarına intikal ettirilmemiş olan kişiler (SSK tarafından yardım tutarları kısmen Bankaya aktarılmış olan işçi emeklileri dahil) veya bunların kanunî mirasçılarını,*
>
> *ifade eder."*

9. 5664 sayılı Kanun'un *"Hak sahiplerinin belirlenmesi"* başlıklı 3. maddesinin 1., 2. ve 3. fıkraları şöyledir:

> *"(1) Mülga 3320 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi uyarınca konut edindirme yardımı hesaplarını tahakkuk ettirmek ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketine devretmekle yükümlü olup, ilgili mevzuatı uyarınca bu Kanuna ekli (1) sayılı cetveli daha önce gönderen kurumlar dışındaki tüm kurum ve kuruluşlar;*
>
> *a) Konut edindirme yardımı Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketine aktarılmış olan hak sahiplerinin isimleri ve yardım tutarlarının yer aldığı listeleri,*
>
> *b) Konut edindirme yardım tutarı tahsil edilmiş, ancak Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketine aktarılmamış olan hak sahiplerinin isimleri ile yardım tutarlarının yer aldığı listeleri,*
>
> *her hak sahibi için bu Kanuna ekli (1) sayılı cetvele uygun şekilde ve elektronik ortamda kayıtlı olarak 6 ay içinde Bankaya teslim eder. Bakanlar Kurulu bu süreyi bir defaya mahsus olmak üzere 3 aya kadar uzatmaya yetkilidir.*
>
> *(2) Bu süre içinde hak sahiplerine ilişkin listelerin bildirilmemesi, mükerrer veya yanlış bildirilmesi halinde hak sahiplerine karşı sorumluluk ilgili kurum veya kuruluşlara aittir.*
>
> *(3) Kurumlar bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen listelerdeki tutarlarla bu tutarların ilgili bankaya yatırıldığına ilişkin dekontların mutabakatını yapmak ve dekontları gerektiğinde ibraz etmek üzere muhafaza etmekle yükümlüdür. ... "*

10. 5664 sayılı Kanun'un *"Hak sahiplerinin alacaklarının nemalandırılması ve ödeme"* başlıklı 4. maddesinin 4., 5., 6. ve 7. fıkraları şöyledir:

> *"... (4) 3 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde tanımlanan hak sahiplerine ilişkin bilgiler Bankaca EGYO'ya (Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı Anonim Şirketi) bildirilir ve hak sahiplerince talep edilmesi halinde, karşılığının Hazine tarafından EGYO'ya aktarılmasını müteakip EGYO tarafından nemasıyla birlikte nakit olarak ödeme yapılır.*
>
> *(5) Konut edindirme yardımı hesaplarını tahakkuk ettirmek ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketine devretmekle yükümlü kurum ve kuruluşlar nezdinde bulunan ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketine aktarılmamış olan hak sahiplerine ilişkin konut edindirme yardımı tutarlarının tamamı, fer'ilerinin tahsili beklenilmeksizin, Hazine Müsteşarlığının Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdindeki 410 numaralı hesabına aktarılır. Bu kişilere ait konut edindirme yardımı tutarları gecikme zamları ile birlikte, ilgili kurumlarca tahsil edilmesini müteakip tahsilatın yapıldığı tarihi izleyen ayın sonuna kadar Hazine Müsteşarlığının Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdindeki 410 numaralı hesabına aktarılır. (Ek cümle: 8/12/2009-5939/1 md.) Bu fıkra uyarınca ana para ve fer'ilerinin ayrımı yapılmaksızın 410 numaralı hesaba aktarılan tutarlar bütçeye gelir kaydedilir.*
>
> *(6) Bu Kanunun uygulanmasında, SSK tarafından işverenlerden gecikme zammı ve faizi ile birlikte tahsil edilen konut edindirme yardımı tutarlarının ilişkin olduğu ayı takip eden ayın sonunda tahsil edilmiş olduğu kabul edilerek işlem yapılır.*
>
> *(7) Hak sahiplerine yapılacak nakit ödemeler EGYO tarafından belirlenecek ödeme planı ve süresine göre yapılır. ..."*

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 02/12/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli ve idari yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

12. Raportör-Hâkim Murat UÇUR'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

13. Dava, 1977 - 1998 yılları arasında bir kamu iktisadi kuruluşu olan Petrol Ofisi Bölge Müdürlüğünde sözleşmeli kamu görevlisi statüsünde çalışan ve emekliye ayrılan davacının maaşından konut edindirme yardımı amacıyla yapılan kesintiden dolayı eksik yapılan ödemenin tahsili istemiyle açılmıştır.

14. Dosyanın incelenmesinden; dava tarihi itibarıyla özel hukuk tüzel kişisi statüsünde olan Petrol Ofisi A.Ş.'nin, bir kamu iktisadi kuruluşu iken Yüksek Planlama Kurulu kararı ile özelleştirme kapsamına alındığı, %51 orandaki hissesinin 21/07/2000 tarihli *"hisse satış sözleşmeli satışı suretiyle"* özelleştirildiği, *"konut edindirme yardımı"* adı altında davacının maaşından yapılan kesintilerin davacının iradesi dışında ve kamu gücü kullanılarak yapıldığı tartışmasız ise de, davacıya ilişkin olarak yapılan kesintilerden ve davacının emekliye ayrılmasından sonra adı geçen kamu iktisadi kuruluşunun özelleştirildiği, dava tarihi olan 2013 yılı itibarıyla dava konusu talebin muhataplarının yukarıda değinilen mevzuat hükümleri gereğince özel hukuk tüzel kişileri olan davalı Petrol Ofisi A.Ş. ile dava dışı Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş. olduğu hususları dikkate alındığında, özel hukuk hükümlerine tabi olan ticari şirket aleyhine açılan davanın, özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

15. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İstanbul 28. İş Mahkemesinin 07/06/2023 tarih ve E.2023/290, K.2023/244 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 28. İş Mahkemesinin 07/06/2023 tarih ve E.2023/290, K.2023/244 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

02/12/2024 tarihinde Üyeler Ahmet ARSLAN ve Bilal ÇALIŞKAN'ın KARŞI OYLARIveOY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Nilgün	Doğan	Eyüp
YAŞAR	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

KARŞI OY

1977-1998 yıllarında Petrol Ofisi A.Ş. Genel Müdürlüğünde çalıştıktan sonra, 1998 yılında emekli olan davacıdan kesilen konut edindirme yardımı ödemelerinin kendisine eksik ödenmesi nedeniyle, mahrum kaldığı miktarın faizi ile birlikte ödenmesi istemiyle açılan davanın, tasarrufu teşvik fonu için yapılan kesintilerin ilgililerin iradeleri dışında, idarenin kamu gücü kullanılarak yapılması, konunun kamu hukuku alanına ilişkin olması gözetildiğinde, görüm ve çözümünde idari yargı yeri görevli olduğu görüşüyle karara katılmıyoruz.

Üye	Üye
Ahmet	Bilal
ARSLAN	ÇALIŞKAN